

ТУТ ТВОРЧЫ ДУХ ЛУНАЕ...

Пакінуўшы сваё «рабочае месца», дзяўчаты пайшлі да ракі. І, як папрасіў фатограф, прыпыніліся на лесвіцы, што наскідам спускаецца з высокага берага. Як хораша, вольна дыхаецца ў запаведным кутку: велічныя дрэвы, спакойная Дзвіна, свяшчэнная Сафія! Высокім духам полацкага храма асвечана і творчая праца гэтых маладых музыкантак...

Ксенія Пагарэлая (на здымку злева)—салістка канцэртнай залы «Полацкі Сафіійскі сабор». Скончыла Краснадарскае музычылішча, затым—Маскоўскую кансерваторыю па класах фартэпіяна ды аргана. Даведаўшыся, што ў Полацку вызвалілася месца арганіста, паехала туды, да ўлюбёнага свайго інструмента.

Рэпэціруе К. Пагарэлая з раіцы або познім вечарам. Удзень храм адкрыты для турыстаў, і планам экскурсій прадугледжана іх знаёмства з арганам. Людзі ў Полацк прыязджаюць, бывае, з тых краёў, дзе ніколі не чулі «жывога» аргана. Ксенія сама падбірае для іх праграму — Бах, Гендэль, Букстэхудэ, Ліст,—каб не толькі пазнаёміць з інструментам, а і стымуляваць пазнанне сур'ёзнай музыкі.

Яна ахвотна гаворыць пра

свой інструмент. Арган чэшскай фірмы «Рыгер Клос», сярэдняй велічыні; кожная з 3990 труб звязана з пультам, клавішамі, з арганнай памяццю, у якой выканаўца можа загадзя праграмаваць пэўныя спалучэнні рэгістраў. Падобраныя такім чынам «колеравыя камбінацыі» ўключае ў належны момант, замоўлены салістам, ягоны памочнік.

Арган называюць «нежаночым» інструментам не таму, лічыць Ксенія, што гранне на ім вымагае асабліва сцей мужчынскага інтэлекту ці эмацыянальнага ладу: проста арган вымагае вялікай аддачы фізічных сіл. У арганіста заняты ў літаральным сэнсе і рукі, і ногі. І вельмі важна, хто пад час канцэрта стаіць побач з салістам. Пераканальнасць выканання звязаная з пераменай фарбаў, рытму, пераключэннем рэгістраў, так што ад памочніка як своеасаблівага сааўтара арганіста залежыць шмат. Прынамсі, маляўнічасць гучання.

Ксеніі, як яна кажа, ніхто пакуль не асіціраваў лепей, чым Надзя...

Надзя Давідоўская—кампазітар, выкладчыца полацкай ДМШ. Сама мінчанка. Тры гады таму, скончыўшы кампазітарскае аддзяленне Беларускай

кансерваторыі, папрасіла накіраваць яе на працу ў Полацк, бо хацела быць «бліжэй да аргана», вывучаць яго вобразны свет і тэхнічныя параметры. (Трэба ж: у Мінску для маладых кампазітараў такія магчымасці не створаны, хоць ёсць два канцэртныя арганы!).

Тут, у Полацку, Н. Давідоўская стварыла кампазіцыю для аргана «Блікі руху», праграму якой можна сфармуляваць так: усё ў самім чалавеку і вакол яго знаходзіцца ў руху—адчуванні, эмоцыі, думкі, учынкi, падзеі... Гэтую самабытную музычную імпрэсію ў выкананні К. Пагарэлай запісала і сёлета прадставіла ў эфіры Беларускае радыё.

У паслякастрычніцкай гісторыі беларускай музыкі гэта першы твор для «цара інструментаў». Напісаны выхаванкай БДК. Напісаны, можна сказаць, насуперак абмежаванаму стандарту выхавання. Далёка ад «музычнай сталіцы» — Мінска. Няўжо ж Мінск не пачуе ў хуткім часе гэты твор у жывым гучанні? Няўжо сярод афіш нашых гасцей не знойдзецца месца для абвесткі сольнага канцэрта маладой падзвіжніцы К. Пагарэлай? Пачакаем, што скажа новы філарманічны сезон.

...А пакуль Ксенію ды Надзю ведаюць толькі ў Полацку.

С. ВЕТКА.

Фота А. МАРЦІНКЕВІЧА.

